

Förordning om livsmedelsinformation

Jordbruksdepartementet

2008-03-17

Dokumentbeteckning

KOM(2008) 40 slutlig

Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om livsmedelsinformation till konsumenterna

Sammanfattning

Förslaget kombinerar allmänna regler om livsmedelsmärkning och regler om näringsvärdesdeklaration i en gemensam förordning. Regeringen välkomnar förslaget.

1 Förslaget

1.1 Ärendets bakgrund

Redan i Vitboken om livsmedelssäkerhet KOM(1999)719 aviserade kommissionen en översyn av de generella märkningsbestämmelserna. Efter interna och externa konsultationer presenterade kommissionen sitt förslag till förordning den 30 januari 2008. Den svenska versionen fanns tillgänglig den 7 februari 2008.

1.2 Förslagets innehåll

Syftet med förslaget är att säkerställa en hög konsumentskyddsnivå. Förslaget konsoliderar och uppdaterar två områden inom lagstiftningen om livsmedelsmärkning: allmänna märkningsregler och regler för näringsvärdesdeklaration. Bägge områden regleras enligt förslaget i en enda förordning. För att underlätta ändringar och uppdateringar består förordningen av en textdel (där medbeslutandeförfarande gäller) och en rad tekniska bilagor som kan ändras genom kommittéförfarande.

- Allmänna principer för livsmedelsinformation införs.

- För att förbättra läsbarheten införs också en minsta textstorlek, 3 mm.
- Företagarens skyldighet att se till att märkningen är korrekt förtydligas.

Beträffande allmänna märkningsregler kan följande nämnas:

- De uppgifter som är obligatoriska idag förblir obligatoriska.
- Ursprungsmärkning blir inte obligatorisk men reglerna om hur ursprung ska anges förtydligas.
- Ett krav införs att uppgifter om allergiframkallande ingredienser ska finnas tillgängliga för livsmedel som inte är färdigförpackade och säljs genom detaljhandel och storhushåll.
- Vin, spritdrycker och öl undantas från kravet på ingrediensförteckning, dock inte andra alkoholdrycker. Kommissionen ska utarbeta en rapport om undantaget.

Beträffande näringsvärdesdeklaration kan följande nämnas:

- Kommissionen föreslår att det blir obligatoriskt att deklarerar mängden energi, fett, mättade fettsyror, kolhydrater (med särskilt angivet sockerarter) och salt i det huvudsakliga synfältet (förpackningens framsida), medan det är frivilligt att ange ytterligare näringsämnen från en fastställd lista.
- Vin, sprit och öl undantas från näringsvärdesdeklaration, men kommissionen ska utarbeta en rapport.
- De obligatoriska näringskomponenterna måste även deklarerar i förhållande till rekommenderade intag. Andra presentationsformer kan utvecklas inom ramen för frivilliga nationella system.
- Kommissionen föreslår beträffande reglerna om näringsvärdesdeklaration att företag med färre än 10 anställda och/eller en omsättning under 2 miljoner € ska ha en längre övergångstid än andra företagare (5 år respektive 3 år).

1.3 Gällande svenska regler och förslagets effekt på dessa

Redan idag är både allmänna märkningsregler och bestämmelser om näringsvärdesdeklaration harmoniserade inom EU, men genom två olika direktiv (samt ett antal ändringar till dessa). Genom att förslaget är i form av en förordning blir den direkt tillämplig i hela EU och behöver (och får inte) således inte genomföras i nationell lagstiftning. Förordningen ger dock möjlighet till nationell lagstiftning på vissa områden så att Sverige t.ex. kan föreskriva att märkningen ska vara på svenska i Sverige.

Förslaget har inga budgetära konsekvenser varken på EU eller nationell nivå.

2 Ståndpunkter

2.1 Preliminär svensk ståndpunkt

Regeringen välkomnar förslaget. Idag finns märkningsregler utspridda i många rättsakter och området är svåröverskådligt. Regeringen hade helst sett att översynen hade varit ännu bredare, så att huvuddelen av reglerna hade samlats i en rättsakt i stället för att flera bestämmelser nu finns i specialregler för vissa livsmedel. Detta är dock ett steg i rätt riktning eftersom kommissionen nu föreslår allmänna principer om livsmedelsinformation. Regeringen skulle önska att de allmänna principerna även innehöll tydliga regler om ”synkroniserat ikraftträdande”. Med detta menas att om det sker ändringar i märkningsreglerna så skulle alla sådana ändringar träda i kraft vid samma tidpunkt som ligger tillräckligt långt fram i tiden så att företagen kan ta hänsyn till ändringarna i sin ”normala” hantering av förpackningsbeställningar.

Regeringen ställer sig bakom principen att de uppgifter som idag är obligatoriska förblir obligatoriska. Dessa uppgifter gäller t.ex. livsmedlets beteckning, ingrediensförteckning, allergener, förvaringsanvisning och bäst före datum och är nödvändiga för att konsumenterna ska kunna välja mellan olika livsmedel samt hantera och använda livsmedlen på ett säkert sätt. Regeringen stödjer också att reglerna också gäller försäljning över Internet och postorder.

Regeringen stödjer kommissionens handlingslinje när det gäller ursprungsmärkning, d.v.s. att inte införa ytterligare obligatorium, utan i stället förtydliga vad som menas med ett livsmedels ursprung.

Regeringen skulle vilja att alla slags alkoholdrycker omfattas av kravet på ingrediensförteckning eftersom samma regler så långt som möjligt ska gälla alla livsmedel. Kommissionens förslag är att vin, öl och spritdrycker undantas.

Beträffande näringsvärdesdeklaration är regeringen i första hand för en frivillig märkning. Idag är märkningen frivillig, men finns på ett stort antal livsmedel. Generellt är regeringen emot s.k. ”dubbel märkning” d.v.s. att uppgifter ska finnas både på framsidan och på baksidan. Enligt regeringens mening kan det bli vilseledande att lyfta fram vissa näringsämnen.

Regeringen anser att det är bättre att samla uppgifterna på ett ställe och där presentera dem på ett tydligt och lättförståeligt sätt.

2007/08:FPM95

2.2 Medlemsstaternas ståndpunkter

Inte kända för närvarande.

2.3 Institutionernas ståndpunkter

Inte kända.

2.4 Remissinstansernas ståndpunkter

Förslaget remitteras för närvarande av Livsmedelsverket.

3 Förslagets förutsättningar

3.1 Rättslig grund och beslutsförfarande

Artikel 95 i EG-fördraget. Beslut fattas av rådet med kvalificerad majoritet efter medbeslutande med Europaparlamentet enligt artikel 251.

3.2 Subsidiaritets- och proportionalitetsprincipen

Syftet med livsmedelsmärkningsen är att skydda konsumenterna och påverka deras beslut. Konsumenterna ska kunna göra aktiva val och enkelt välja sunda livsmedel. Åtgärder på EU-nivå ger bättre resultat än enskilda åtgärder i medlemsstaterna eftersom ett harmoniserat tillvägagångssätt underlättar för företag som har verksamhet i flera medlemsstater. Genom gemensamma minimiregler minskar skillnaderna för konsumenterna i EU. Olika märkningskrav i olika medlemsstater skulle undergräva den inre marknadens funktion. Hänsyn tas till subsidiaritetsprincipen bl.a. genom att erkänna att en fullständigt harmoniserad märkning inte alltid är bästa sättet att nå de önskade målen. Dessutom föreskrivs harmonisering för färdigförpackade livsmedel som kan bli föremål för handel inom gemenskapen. Medlemsstaterna får införa bestämmelser för livsmedel som inte är föremål för handel inom gemenskapen, t.ex. livsmedel som inte är färdigförpackade och livsmedel som tillhandahålls av storhushåll. Det finns även särskilda kriterier för när medlemsstaterna kan införa ytterligare bestämmelser om t.ex. ursprungsmärkning.

Förslaget är förenligt med proportionalitetsprincipen eftersom harmoniseringen säkerställer att konsumenterna får information som gör det möjligt för dem att göra medvetna, säkra, hälsosamma och hållbara val.

Samtidigt säkras att den inre marknaden fungerar smidigt och reglerna innebär inte en överdriven eller omotiverad belastning. Utan en harmoniserad lagstiftning skulle antalet nationella bestämmelser, och därmed belastningen för företagen, öka. Den ekonomiska belastningen minimeras eftersom de flesta bestämmelserna redan existerar och det ges en tillräcklig övergångstid för att nya krav ska kunna ingå i företagens ordinarie märkningsändringar.

4 Övrigt

4.1 Fortsatt behandling av ärendet

Förslaget remitteras för närvarande i Sverige. Första rådsarbetsgrupp inplanerad till den 27 mars 2008. Enligt uppgift är ytterligare en arbetsgrupp inplanerad under det slovenska ordförandeskapet. Behandlingen i rådsarbetsgrupp kommer att fortsätta under Frankrikes ordförandeskap andra halvåret 2008.

4.2 Fackuttryck / termer